

YURTDIŐINDAN PARA ALAN SENDİKACILAR İÇİN YENİ BİR SORUN

Aydınlık Dergisi, 8 Ağustos 2004

Yıldırım Koç

Cumhurbaşkanımız Sayın Ahmet Necdet Sezer'in, TBMM Genel Kurulu'nda 17.7.2004 günü kabul edilen 5231 sayılı Dernekler Kanunu'nu bir kez daha görüşölmek üzere, TBMM Başkanlığı'na ilettiği yazıda ortaya koyduğu gerekçeler, yabancı kişi, kurum ve kuruluşlardan yardım alan sendikacılar için yeni sorunlar çıkarıyor. Ayrıca, Sendikalar Kanunu'nun bir maddesinin de Anayasa'ya aykırılığı gündeme geliyor.

5231 sayılı Dernekler Kanunu'nun 21. maddesinde řu hüküm yer almaktadır: "Dernekler mülki idare amirliğine önceden bildirimde bulunmak şartıyla yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlardan aynı ve nakdi yardım alabilirler. Bildirimin şekli ve içeriği yönetmelikte düzenlenir. Nakdi yardımların bankalar aracılığıyla alınması zorunludur."

Sayın Cumhurbaşkanımız, bu maddenin Anayasa'ya aykırı olduğu görüşünü řu şekilde ifade etmektedir:

"Bu düzenlemelere göre, dernekler yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlardan yardım alabilecek ve siyasal partilere yardım yapabileceklerdir.

"Anayasa'nın, siyasal partilerin uyacakları esasları düzenleyen 69. maddesinin onuncu fıkrasında, yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan ve Türk uyrukluğunda olmayan gerçek ve tüzelkişilerden maddi yardım alan siyasal partilerin temelli kapatılacakları belirtilmiştir.

"Bu fıkrayla, siyasal partilerin yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan, yabancı gerçek ya da tüzelkişilerden yardım alması yasaklanmış; tersine davranan siyasal partilerin kapatılmaları öngörölmüştür.

"Oysa, incelenen Yasa'nın yukarıda yer verilen düzenlemelerine göre, bir derneğin yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlardan yardım alıp, bu yardımı siyasal partilere "yardım" adı altında aktarmaları olanaklıdır.

"Böylece, anayasal kurala uygunluğu sağlayacak bir önlem bulunmadığı için, yasa ile anayasal yasak dolaylı yoldan aşılmış olmaktadır.

"Bu nedenle, incelenen Yasa'nın 10. maddesinin birinci fıkrası ile 21. maddesi Anayasa'nın 69. maddesinin onuncu fıkrasındaki kuralla bağdaşmamaktadır."

2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nda (Madde 37), "sendika ve konfederasyonlar... siyasi partilerden destek göremezler ve onlara destek olamazlar, bunlardan yardım ve bağış alamazlar, bunlara yardım ve bağışta bulunamazlar" hükmü yer alıyordu. Bu hüküm, 1997 yılında 4277 sayılı Kanunla kaldırıldı. Ancak, aynı kanunla 2821 sayılı Sendikalar Yasası'nın 40. maddesine eklenen bir hükümlle, siyasi partilerin sendika ve konfederasyonlara mali yardımda bulunması yasaklandı. Diğer bir deyişle, Sayın Cumhurbaşkanımızın 5231 sayılı Dernekler Kanunu'nu yeniden görüşölmek üzere TBMM Başkanlığı'na geri göndermesinde gösterdiği gerekçe, bugün 2821 sayılı Sendikalar Kanunu için de geçerlidir.

Sendikalar Yasası'na göre, "Sendika ve Konfederasyonlar, kendilerinin veya Türkiye Cumhuriyeti'nin üyesi bulundu uluslararası kuruluşlardan başka dış kaynaklardan Bakanlar Kurulu'ndan izin almadıkça yardım ve bağış kabul edemezler." (2821/m.40). Bu yasağı ihlal etmenin cezası, sendika veya konfederasyonun faaliyetinin üç aydan altı aya kadar durdurulması (2821/56) ve bu kuruluşların "sorumlu yetkilileri hakkında altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına" hükmolunmasıdır (2821/59).

Böyle bir izin alınsın veya alınmasın, yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlardan yardım alanlar, bu parayı siyasal partilere aktarabilir ve Sayın Cumhurbaşkanımızın gündeme getirdiği Anayasa ihlali ortaya çıkabilir. Sayın Cumhurbaşkanımızın gerekçesine göre, Sendikalar Yasasının bu hükmü daha da katılaştırılmalı, yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlardan, izinli veya izinsiz para alınması yasaklanmalıdır.

Peki, o zaman, umudunu yurt dışından gelecek paraya bağlamış olanlar ne yapacak? Al sana yeni bir sorun daha.